

и за уреждането на търговски сношения съ съседните държави. Митото, което тъ събириали от чуждите търговски стоки, които се внасяли въ България било богатъ приходъ за българското държавно съкровище, което същевременно било и владѣтелско. Князъ Крумъ въ прѣложениета си къмъ византийския императоръ за скаючване миренъ договоръ, прѣдлагалъ и условието за правилно и редовно прибиране митата отъ търговските стоки, които се внасяли въ византийската и българска държава¹¹⁶. Царь Симеонъ обявилъ война на византийците само поради мѫжнотии, които българските търговци срѣщали въ Византия, вслѣдствие прѣнасянето на българския търговски пазаръ и митницата отъ Цариградъ въ Солунъ¹¹⁷. Българските владѣтели обикновено сами и лично, сключвали договори съ чуждите владѣтели; обаче понѣкога, особено въ мирно врѣме и при правилни международни отношения, си служали и съ посланици.¹¹⁸ Въ найстаритѣ врѣмена международните договори се сключвали устно и се скрѣпвали съ клетва, понѣкога и съ заложници.¹¹⁹ Въ по-късните пъкъ врѣмена договорите се сключвали и писмено, но владѣтелите пакъ се клели, че точно ще изпълняватъ прѣвидените въ тѣхъ условия. Прѣвъ писменъ договоръ, до колкото ни е известно сключилъ князъ Телеригъ (774)¹²⁰ съ византийския императоръ Константинъ Копронимъ и слѣдъ него царь Петъръ I¹²¹. Също и царь Михаилъ I сключилъ писменъ договоръ съ гр. Дубровникъ.¹²² Договорите имали задължителна сила само за прѣвиденото въ тѣхъ врѣме,

¹¹⁶ Theoph. I, 775.

¹¹⁷ Cedr. II, 354.

¹¹⁸ Theoph. I, 775

Cedr. II, 463.

¹¹⁹ Niceph. 75. Contin. 31.

¹²⁰ Theoph. I, 691.

¹²¹ Cedr. II, 309.

¹²² Mileosich Fr. Monumenta serbica, 35—40.